

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 111/2024
14.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Арсеније З. Катанић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране – ВП ... Нови Сад, коју заступа Војно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1641/23 од 03.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 14.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1641/23 од 03.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 3035/2021 од 14.03.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, а ставом другим изреке, обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 400.000,00 динара на име накнаде за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, износ од 120.000,00 динара на име накнаде за претрпљене физичке болове и износ од 100.000,00 динара на име накнаде за претрпљени страх, све са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 214.691,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате у року од 15 дана. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете преко износа досуђених ставом другим изреке, а до тражених износа како је то ближе означено у том ставу изреке. Ставом петим изреке, одбијен је предлог тужиоца за ослобађање од обавезе плаћања трошкова судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1641/23 од 03.10.2023. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужене и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 3035/2021 од 14.03.2023. године у побијаном усвајућем делу преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде за претрпљене душевне болове због умањења животне активности исплати износ од 400.000,00 динара, на име накнаде за претрпљене физичке болове износ од 120.000,00 динара и на име накнаде за претрпљени страх износ од 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, као и да тужиоцу

накнади трошкове парничног поступка у износу од 214.691,00 динар са затезном каматом од извршности до исплате. Тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове поступка у износу од 18.000,00 динара у року од 15 дана. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да на име накнаде трошкова другостепеног поступка туженој исплати износ од 18.000,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врхови суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене. Од 2004. године распоређен је у специјалну јединицу „Кобра“. Као припадник специјалне јединице тужилац је обављао екстремну физичку обуку, у виду организованих маршева једном у три месеца дужином од 25 километара и са опремом тежине 30 килограма. Радио је на приказима за друге војне јединице и био припадник личног обезбеђења руководиоца и државног врха, што је изискивало појачане напоре у остваривању физичке снаге и спреме. Приликом приказа за припаднике израелске војске 22.02.2005. године, услед грешке сувежбача тужилац је испуштен са висине од два метра, којом приликом је пао на вратни део тела и претрпео повреду у виду истезања мишића у вратном делу. Последице повређивања тужилац је трпео у наредних пар година, па је уз помоћ рехабилитације смањивао болове које је при јачем физичком напору осећао. Дана 09.03.2010. године тужилац је приликом обавезне организоване обуке скијања на Копаонику налетео на цивилно лице на стази које га је ударило у слабински део леђа, одбацило два метра и тужилац је ударио у металну ограду услед чега је претрпео повреду у виду контузионе повреде леве слабинске регије са руптуром левог бубрега и последичним хематомом око доњег пола бубрега. Тужилац је 2016. године обављао обуку која је укључивала дуготрајни марш и ноћно гађање и трајала око 6-7 часова. Тада је осетио јаке болове и потражио лекарску помоћ. Приликом прегледа дијагностификовано му је обољење у виду цервикалне мијелопатије, узроковане стенозом кичменог канала и предложен оперативни захват. Дана 23.11.2016. године тужиоцу су уграђене металне шипке као стабилизација кичме и то 4, 5 и 6 вратног пршљења. Након оперативног захвата почео је да осећао слабост у рукама и подрхтавање, због чега није могао правилно да обучава, да дуже време стоји, а приликом стајања морао је да држи руке на леђима како би смањio болове, па је 2016. године обављао смањене физичке активности. Све до 2020. године тужилац је оцењиван као способан приликом провере физичких способности, коју је од 2016. године обављао под терапијом јаких лекова против болова. Провера се спроводила једном годишње у једном дану и укључивала физичке вежбе и то склекове, трбушњаке, трчање на 3.200 метара, роњење на дах, пливање и полигон пешадијских препрека, као и борилачке вештине између осталог цудо, теквондо, карате, аикидо. Услед болести проузроковане вирусом „Covid 19“ код тужиоца је дошло до погоршања неуролошког стања и почео је да губи осећај у левој руци и нози, због чега се јавио лекару на

Војномедицинској академији, где му је прописана терапија и предложено лечење због сумње на обољење нервног система. Тужилац је лечен у периоду од 03.06.2021. године до 04.06.2021. године и у отпусној листи је наведено да је прегледан и да је закључено да је неспособан за професионалну војну службу по тачки 122.2 списка болести. Генералштаб Војске Србије, Одред војне полиције специјалне намене „Кобре“ је дана 03.09.2021. године донео наредбу којом тужиоцу престаје професионална војна служба због потпуног губитка радне способности за професионалну војну службу, па је Војна пошта број ... дана 07.09.2021. године донела решење којом се тужилац разрешава професионалне војне службе.

Првостепени суд је после обављеног вештачења којим је утврђен степен умањења животне активности, интензитет и трајање претрпљеног физичког бола и страха, позивајући се на одредбу члана 164. Закона о раду и 174. Закона о облигационим односима тужиоцу досудио накнаду нематеријалне штете за ове видове позивајући се на одредбу члана 200. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду налазећи да је потраживање тужиоца застарело.

Одредбом члана 376. Закона о облигационим односима прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарела за три године од дана када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило (став 1.) у сваком случају ово потраживање застарела за пет година од када је штета настала (став 2.). Застарелост престаје право захтевати испуњење обавезе, јер је тако прописано одредбом члана 360. ЗОО. Одредбом члана 361. став 1. ЗОО, прописано је да застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано. Застарелост наступа кад истекне последњи дан законом одређеног времена сходно одредби члана 362. ЗОО.

У конкретном случају, тужилац је оперисан због дискусхерније вратног сегмента 2016. године, која је последица задобијене дистензионе повреде врата 2005. године и повређивања 2010. године. Ове повреде су убрзале су процес дегенерације дискуса на Ц5-6 нивоу и довеле до сужења кичменог канала и оштећења кичмене мождине, односно довеле до погоршања болести, па је тужилац оперисан 2016. године када је први пут констатовано обољење тужиоца и када је 23.11.2016. године извршена операција. Тужилац није тражио накнаду нематеријалне штете коју је претрпео 2005. и 2010. године. Последице повређивања је трпео у наредних пар година, па је уз помоћ рехабилитације смањивао болове које је при јачем физичком напору. Чињеница да је оперисан 2016. године, је последица предходно претрпљених повреда и напора за време обуке 2016. године када је осетио јаке болове и потражио лекарску помоћ и када му је постављена дијагноза. Од тада је прошло више од 3 године пре него што је тужилац дана 25.11.2021. године поднео тужбу у овој парници, а од повређивања 2005.-2010. године прошло је више од 5 година, што потраживање тужиоца чини застарелим. У конкретном случају се не ради о настанку новог штетног догађаја, него о последицама штетног догађаја који су наступили пре више од 3, односно више од 5 година, у вези са којима тужилац није подносио тужбе суду. Тренутак погоршања

здравственог стања тужиоца није битан за рачунање рока застарелости, јер би тужилац право на накнаду штете на име физичких болова, страха и душевних болова због умањења животне активности које трпи због погоршања болести имао могућност да оствари под условом да је претходно остварио накнаду штете по основу обољења које је накнадно довело до увећања процента умањења животне активности односно погоршања болова и страха, што овде није случај.

Неосновани су наводи у ревизији тужиоца да отпусна листа ВМА носи датум 25.11.2016. године, те да је то први моменат сазнања тужиоца за болест коју је задобио вршећи службу, а од тог момента па до момента подношења тужбе није прошао објективни рок од 5 година, а осим тога вештак је у налазу навео да се постоперативно стање побољшало, да је тужилац једно време био без тегоба и наставио са обуком и службом у „Кобрама“ и поново повредио вратни део кичме 2017. године, да би се средином 2020. године поново јавили болови и тегобе, када тегобе постају све јаче, због чега је у јуну 2021. године комисија ВМА, Клинике за неурохирургију утврдила неспособност за војну службу, из чега произилази да лечење тужиоца није окончано оперативним захватом у новембру 2016. године, већ настављено и трајало до јуна 2021. године када је проглашен неспособним за ПВС. По налажењу Врховног суда, евентуално погоршање здравственог стања тужиоца није битно за рачунање рока застарелости, јер би тужилац право на накнаду нематеријалне штете коју трпи због погоршања болести, како је напред наведено, имао могућност да оствари под условом да је претходно остварио право на накнаду штете по основу обољења које је довело до погоршања болести. Ревизијом се неосновано оспорава побијана одлука упућивањем на примену члана 376. став 2. Закона о облигационим односима који прописује продужени објективни рок застарелости потраживања накнаде штете од пет година од настанка штете. Тужилац је 2016. године и имао је сазнање за штету и лице које је штету учинило. Тужбу је поднео у оквиру објективног (5 година) али не и субјективног (3 године) рока застарелости, прописаног цитираном одредбом члана 376. ЗОО, па следи да приговор застарелости који је тужена истакла основан, како то правилно закључује другостепени суд.

Са наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**